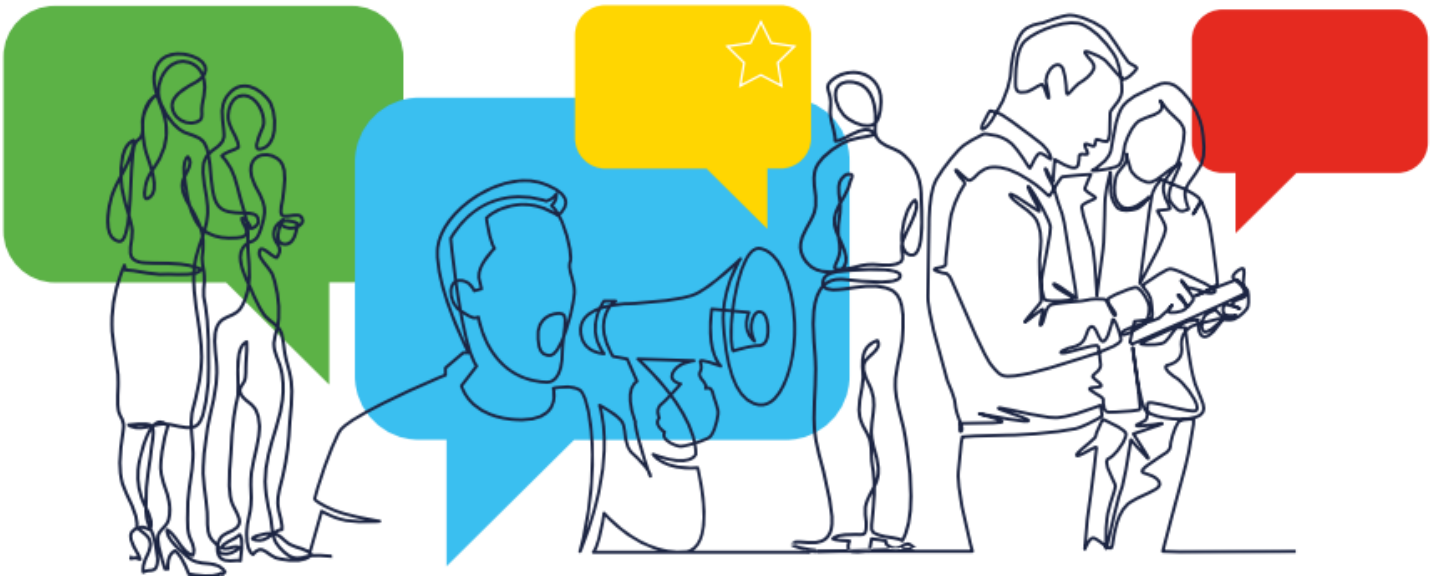
SUCCESS STORY

FORUM EVROPSKE DRŽAVLJANSKE POBUDE

Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti v Evropski uniji

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

O pobudi „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“

Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti (polno ime: **„Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti v Evropski uniji“**) je bila trinajsta evropska državljanska pobuda, ki je uspešno zbrala več kot milijon veljavnih podpisov. Pobuda, prijavljena **24. januarja 2024**, je **17. maja 2024** ob mednarodnem dnevu boja proti homofobiji, transfobiji in bifobiji uradno za čela zbirati podpise.

Prakse za spreobrnitev so ukrepi za spremembo, zanikanje ali potlačitev spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali spolnega izraza LGBTQ+ oseb. S to pobudo so organizatorji pozvali Evropsko

komisijo, naj predlaga pravno zavezujočo prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti LGBTQ+ oseb v Evropski uniji. Leta 2020 je posebni poročevalec Združenih narodov prakse za spreobrnitev opredelil kot obliko mučenja, od takrat pa vse več evropskih držav uvaja zakonske prepovedi. Ko je pobuda dosegla svoj cilj, je osem držav članic EU te prakse že prepovedalo.

Po uspešnem zaključku kampanje zbiranja podpisov in preverjanju podpisov je bila pobuda **17. novembra 2025** uradno predložena Evropski komisiji skupaj s potrdili o veljavnosti **1 128 063 podpisov**. V sklopu postopka odgovora na evropsko državljansko pobudo so se organizatorji 12. decembra 2025 sestali s komisarko za enakost ter komisarko za pripravljenost in krizno upravljanje **Hadjo Lahbib** in 2. marca 2026 predstavili svoj predlog na javni predstavitvi v Evropskem parlamentu.

Evropska komisija je 13. maja 2026 v obliki Sporočila (glej sporočilo za medije) sprejela svoj uradni odgovor. Istega dne se je komisarka Lahbib sestala z organizatorji in dala javno izjavo (glej videoposnetek).

Komisija je analizirala zakonite poti, ki so na voljo, in se zavezala sprejeti priporočilo Komisije, v katerem bo države članice EU pozvala, naj prepovejo prakse za spreobrnitev. Komisija je tudi ponovno potrdila, da bi morali vsi iz skupnosti LGBTIQ+ imeti možnost, da so to, kar so, ter da svoje življenje živijo ponosno, brez nasilja, diskriminacije in strahu.

Pobuda „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“ je pokazala, da lahko odločna skupina lokalnih organizatorjev uspešno mobilizira državljane po vsej Evropi, pomembna vprašanja vključi v agendo EU in pomembno prispeva k oblikovanju politik EU.

Pobuda prijavljena

24. 1. 2024

Datum začetka zbiranja

17. 5. 2024

Zbiranje zaključeno

17. 5. 2025

Preverjanje

16. 6. 2025

Predložitev pobude

17. 11. 2025

Odgovorjeno

13. 5. 2026

Kako je pobudi uspelo zbrati zadostno število podpisov?

Borite se za to, v kar verjamete

Odločenost organizatorjev je bila osrednjega pomena za uspeh kampanje.

Ustvarjanje občutka skupnosti

Vzpostavitev močnih partnerstev je prinesla pomembne spremembe.

Čim boljše izkoriščanje družbenih medijev

Močna spletna prisotnost je imela ključno vlogo v kampanji.

Strategija, na kateri temelji pobuda

Priprava

Zamisel za pobudo „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“ je imel glavni organizator Mattéo Garguilo, ki je bil tri do štiri leta pred začetkom pobude še srednješolec. Okoli leta 2020 je bilo vprašanje praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti deležno precejšnje pozornosti javnosti v Franciji, od koder prihaja Mattéo. Prakse za spreobrnitev (imenovane tudi konverzivne terapije) so ukrepi za spremembo, zanikanje ali potlačitev spolne usmerjenosti, spolne identitete ali spolnega izraza LGBTQI+ oseb. Mattéo je bil presenečen nad dejstvom, da so te prakse v številnih evropskih državah še vedno zakonite, saj je le osem od 27 držav EU uvedlo zakonsko prepoved.

Hkrati je Mattéo pokazal veliko zanimanje za participativno demokracijo in sodelovanje državljanov, vključno z instrumenti, kot je pobuda za skupni referendum v Franciji. Ugotovil je, da je evropska državljanska pobuda pravo orodje za prenos tega vprašanja na evropsko raven.

Za začetek pobude je Mattéo pri 21 letih med študijem na Institutu za politične študije v Lyonu skupaj z dvema prijateljema ustanovil ACT, Evropsko združenje proti konverzivni terapiji.

Mattéo in druga sopredsednika ACT so se za podporo kampanji obrnili na organizacije LGBTQI+ in organizacije za človekove pravice po vsej Evropi. Organizacijam so poslali več kot 500 elektronskih sporočil, da bi poiskali partnerje, ki bi bili pripravljeni sodelovati v kampanji. Kot novoustanovljena organizacija so sprva težko pridobili podporo večjih organizacij. Vendar jim je z vztrajnostjo uspelo združiti 12 združenj, ki zagovarjajo pravice LGBTQI+ iz 12 različnih držav članic EU, ter skupaj zač eti pobudo.

Zbiranje finančne in druge podpore

Organizatorji niso prejeli nobene finančne podpore za pobudo. Čeprav so razmišljali o tem, da bi zaprosili za donacije, so se na koncu odločili, da ne bodo začeli kampanje za zbiranje sredstev. Kot majhna skupina z omejenim časom in zmogljivostjo so ugotovili, da bi s tem povezano upravno delo (kot so priprava dokumentacije, stiki s potencialnimi donatorji in upravljanje zahtev glede financiranja) preusmerilo dragocene vire od njihovega glavnega cilja.

Namesto tega so se organizatorji odločili, da bodo svoja prizadevanja osredotočili na mobilizacijo podpornikov in zbiranje podpisov, pri čemer so dali prednost sami kampanji pred zbiranjem sredstev.

Strategija kampanje

Kampanja „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“ je v obdobju zbiranja podpisov doživela nepričakovan preobrat. Čeprav se je obdobje zbiranja začelo **maja 2024**, je bilo **do aprila 2025** v okviru pobude zbranih le približno **234 000 podpisov**. Ostalo je le še en mesec časa, organizatorji pa so morali zbrati še **več kot 770 000 podpisov**, da bi dosegli zahtevani prag.

„To je najtežji del: skrb, da ljudje ostanejo dejavni. S tem smo imeli veliko težav. Številne nevladne organizacije so prenehale podpirati kampanjo, ko so podpisi prenehali pritekati. Ohraniti kampanjo aktivno vse leto ni lahko.“ – Mattéo Garguilo

Organizatorji so spoznali, da so prakse za spreobrnitev spolne usmerjenosti še vedno razmeroma slabo znano vprašanje v primerjavi z drugimi kampanjami o temeljnih pravicah, kot so kampanje o pravici do splava, zaradi česar je bilo manj verjetno, da bodo državljani podprli pobudo. Ta izziv je bil zlasti očiten v državah, kjer so pravice oseb LGBTQI+ še vedno manj utrjene, zaradi česar je težje privabiti partnerske organizacije in pritegniti pozornost javnosti.

Poleg tega se je kampanja v celoti opirala na skupino študentov prostovoljcev. Za njih je pomenilo vodenje evropske državljanske pobude dejanje aktivizma, ki je potekal ob njihovem študiju. Družbeni mediji, zlasti Instagram, so postali glavni komunikacijski kanal in kanal za mobilizacijo kampanje.

Deset dni pred koncem obdobja zbiranja so organizatorji vložili še zadnji napor, ki je spremenil kampanjo. Stopili so v stik s čim več vplivneži, umetniki in politiki ter jih pozvali, naj javno podprejo pobudo in svoje privržence spodbudijo k njenemu podpisu.

Ena prvih javnih osebnosti, ki se je odzvala, je bila belgijska pevka **Angèle**, ki je svoje privržence na Instagramu pozvala, naj podprejo pobudo. Njeno sporočilo je bilo preprosto in zanimivo: obljubila je, da bo svojemu slavnemu psu dala poljub za vsakega podpornika, ki bo podpisal evropsko državljansko pobudo.

Source: Instagram page of “Le coin des lgbt”

Po podpori Angèle in francoske pevke **Hoshi** so se kampanji pridružili številni drugi umetniki in umetnice. V samo nekaj dneh je pobuda dobila približno **500 000 dodatnih podpisov**.

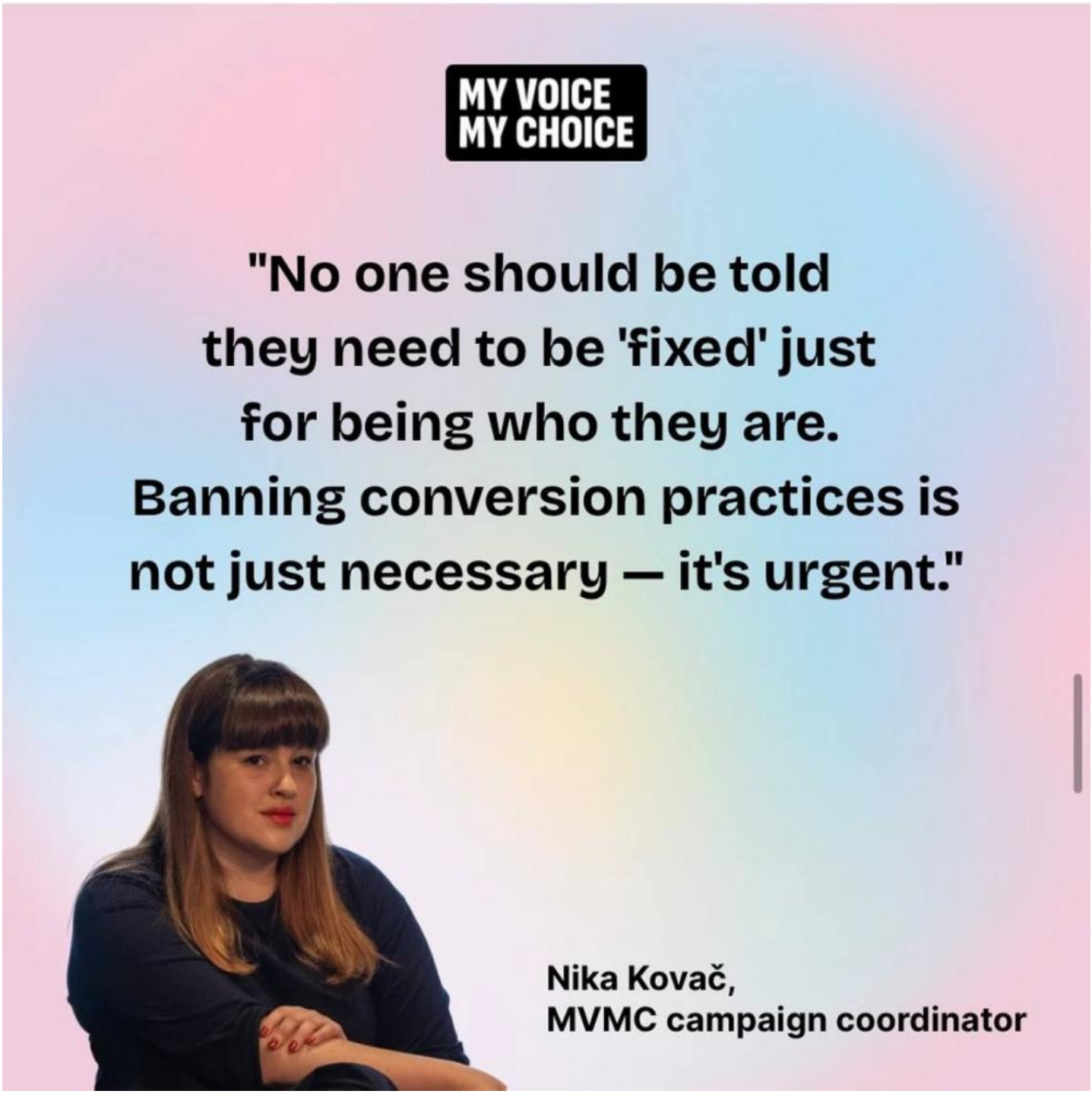
Tudi na političnem področju je pobuda doživela podoben zagon. S stiki, ki jih je vzpostavila feministič na organizacija, je francoska Leva stranka postala prva politična stranka, ki je podprla pobudo, sledili pa so ji Socialistična stranka in Zeleni. Na zadnji dan kampanje je francoski predsednik **Emmanuel Macron** v družbenih medijih objavil sporočilo v podporo pobudi. Približno 30 minut pozneje je tudi predsednik slovenske vlade **Robert Golob** državljane in državljanke javno spodbudil k podpisu.

Source: X page of Emmanuel Macron

Organizatorji so prosili tudi za podporo ekipe, ki je vodila uspešno evropsko državljansko pobudo **Moj glas, moja izbira**. Slovenski organizatorji so se strinjali, da bodo pomagali z aktiviranjem mreže, ki so jo ustvarili med svojo kampanjo in ki je pred kratkim zbrala skoraj 1,2 milijona podpisov.

myvoicemychoiceorg and act_lgbt

Source: Instagram page of the ‘My Voice My Choice’ initiative

To sodelovanje se je izkazalo za neprecenljivo. Kampanja je pomagala doseči organizacije civilne družbe v Nemčiji, na Hrvaškem pa je pobuda uspela v enem samem dnevu doseči nacionalni prag.

„Ko smo pridobili eno državo, smo prešli na drugo državo in sledilce prosili, da se obrnejo na ljudi, bodisi vplivneže LGBT, pevce LGBT ali ženske, ker ženske na splošno zelo podpirajo pravice LGBT.“ – Mattéo Garguilo

Organizatorji so razumeli tudi moč nujnosti. Ker se je število podpisov približalo milijonu, je več ljudi postalo motiviranih za sodelovanje. Ta občutek nujnosti je skupaj z vse večjo pozornostjo javnosti do pravic LGBTQI+ ustvaril zagon, potreben za uspeh kampanje.

Francija je postala najmočnejša podpornica kampanje. Več kot polovica vseh podpisov je prišla iz te države, predvsem zahvaljujoč računu na Instagramu **@lecoindeslgbt**, ki je imel pomembno vlogo pri širjenju sporočila pobude. Račun je podprla francoska feministična kolektivna organizacija **NousToutes**, ki je prav tako pomagala mobilizirati podpornike in olajšala politične stike.

Zelo so nam pomagali, tako da smo se v Franciji intenzivno angažirali, imeli pa smo tudi nekaj kontaktov v politiki.“ – Mattéo Garguilo

Strategija se je izplačala. Ob približno **16h na dan pred koncem zbiranja podpisov** je število podpisov za pobudo preseglo prag **enega milijona**. Do uradnega zaključka kampanje je bilo zbranih **več kot 1,2 milijona podpisov**.

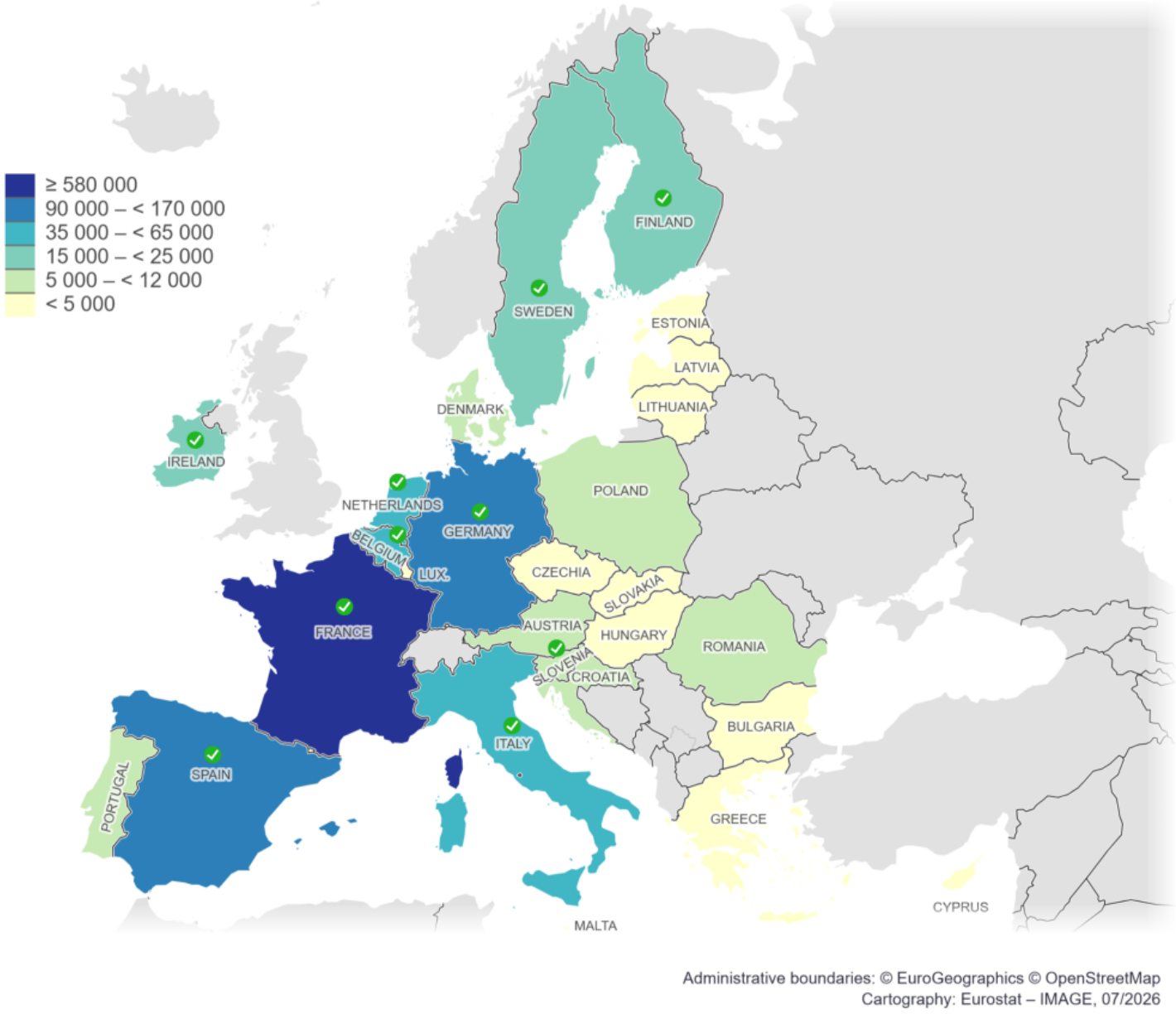
Zbiranje in preverjanje podpisov

Zbiranje podpisov za pobudo „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“ se je uradno zač elo 17. maja 2024, na mednarodni dan boja proti homofobiji, transfobiji in bifobiji, kampanja pa se je zaključila istega dne leto pozneje.

Večina podpisov pobude je bila zbranih v zadnjem tednu kampanje, kar kaže, kako se lahko zagon hitro razvije v zaključni fazi evropske državljanske pobude.

Po koncu obdobja zbiranja je bila pobuda 16. junija 2025 uradno predložena v pregled državam č lanicam. Po zaključku postopka preverjanja je bilo 1 128 063 izjav o podpori potrjenih kot veljavnih.

Število izjav o podpori pobudi „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti “ po državah članicah

Opomba: Pobuda „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti v Evropski uniji“ je dosegla minimalni prag v desetih državah članicah. Vir: spletišče evropske državljanske pobude, 2026. Preglednica z vsemi podatki o zbranih izjavah o podpori je na voljo na namenski strani spletišča evropske državljanske pobude.

Organizatorji so med kampanjo svoja prizadevanja osredotočali na države, ki so v preteklosti dosegle nacionalni prag za evropske državljanske pobude, kot sta **Francija** in **Španija**, hkrati pa so se osredotočali tudi na manjše države članice, v katerih je bila javna podpora prepovedi praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti ocenjena kot posebej močna, med drugim **Slovenijo** in **Irsko**.

Organizatorji po tem, ko so dosegli mejnik milijona podpisov, kampanje niso takoj končali, ampak so z njo nadaljevali. Njihov cilj je bil ustvariti zadostno varnostno rezervo za upoštevanje podpisov, ki bi lahko bili med postopkom preverjanja razglašeni za neveljavne. Do konca kampanje so zbrali več kot **1,2 milijona izjav o podpori**, da bi zagotovili, da bi po preverjanju ostalo več kot milijon veljavnih podpisov.

Učinek pobude

Po uradni predložitvi pobude so se organizatorji **12. decembra 2025** sestali s komisarko za enakost in komisarko za pripravljenost in krizno upravljanje **Hadjo Lahbib**.

Organisers meet with the Commissioner Hadja Lahbib, Commissioner for Preparedness, Crisis Management and Equality. © European Union , 2025

Hearing at the European Commission
12th of December, 2025
BAN ON CONVERSION PRACTICES IN THE EU

Organisers at the meeting with the European Commission. © European Union, 2025

Javna predstavitev v Evropskem parlamentu

Pobuda je bila predstavljena na javni predstavitvi v Evropskem parlamentu **2. marca 2026**. Predstavitev je organiziral **odbor LIBE** v sodelovanju z **Odborom za peticije (PETI)** in **Odborom za enakost spolov in pravice žensk (FEMM)**. Organizatorji so na predstavitvi v Parlamentu navedli, da se dobro zavedajo težav pri predlaganju zakonodaje, in se omenili izdajo priporočila Komisije kot ukrepa, ki bi lahko imel hitre učinke.

Organisers at the public hearing at the European Parliament. © European Union, 2026

O tej temi se je v Evropskem parlamentu še naprej razpravljalo. Evropski parlament je 25. marca 2026 o tej pobudi razpravljal na plenarnem zasedanju (posnetek si lahko ogledate tukaj). Poleg tega je odbor LIBE približno en mesec po tem, 29. aprila 2026, sprejel letno poročilo o razmerah na področju temeljnih pravic v EU v obdobju 2024–2025. Odbor je v tem poročilu upošteval rezultate pobude in v točki 57 navedel, da „*neobstoj pravnih postopkov za priznavanje spola pomeni kršitev temeljnih*

pravic; obsoja prakse za spreobrnitev spolne usmerjenosti, kot so prakse za spremembo, zanikanje ali potlačitev spolne usmerjenosti, spolne identitete in/ali spolnega izraza, saj pomenijo kršitev temeljnih pravic, ter poziva Komisijo, naj se z njimi sooči s konkretnimi ukrepi; v zvezi s tem nadalje poziva Komisijo, naj predloži predlog pravnega akta o prepovedi praks za spreobrnitev v vseh državah članicah EU kot ukrep na podlagi evropske državljanske pobude za prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti v Evropski uniji.“

Uradni odgovor Evropske komisije

Evropska komisija je že upoštevala in omenila pobudo „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“ v **strategiji za enakost LGBTIQ+ oseb za obdobje 2026–2030, sprejeti 8. oktobra 2025.** Komisija je napovedala, da bo „*spodbujala tudi strukturiran dialog o tej temi, zlasti prek strokovne skupine za enakost LGBTIQ+ v okviru skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost. Na podlagi ugotovitev študije bo Komisija sprejela ustrezne ukrepe za boj proti praksam za spreobrnitev, pri tem pa posebno pozornost posvetila podpori državam članicam, v katerih je to vprašanje pereče. […] Komisija bo pri razvoju pristopa k boju proti praksam za spreobrnitev upoštevala zlasti nedavno evropsko državljansko pobudo ‚Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti v Evropski uniji‘“.*

Evropska komisija je nato **13. maja 2026** v obliki Sporočila (glej sporočilo za medije) sprejela svoj uradni odgovor.

V pobudi je bila Komisija pozvana, naj predlaga zavezujoč zakonodajni akt, ki bo prepovedal prakse za spreobrnitev po vsej Evropski uniji. Vendar je Komisija v svoji oceni ugotovila, da bi taka zakonodaja najprej zahtevala vzpostavitev nove pravne podlage s soglasnim sklepom Sveta o razširitvi seznama kaznivih dejanj EU („evropska kazniva dejanja“), čemur bi sledilo sprejetje direktive na tej pravni podlagi. Komisija je menila, da začetek takega postopka ne bi bil najuč inkovitejši način za boj proti praksam za spreobrnitev spolne usmerjenosti.

Zato je Komisija napovedala, da bo leta 2027 sprejela **priporočilo Komisije**, ki bo države članice spodbujalo k prepovedi praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti. Priporočilo bo temeljilo na dobrih praksah, razvitih v državah članicah, ki so že uvedle zakonske prepovedi, in bo pripravljeno v okviru celovitega postopka posvetovanja, med drugim s **strokovno skupino za enakost LGBTIQ+ oseb** in novim **političnim forumom za enakost LGBTIQ+ oseb**. Delo bo temeljilo tudi na poglobljeni študiji o konverzivnih praksah, ki poteka in katere rezultati se pričakujejo v začetku leta 2027.

Komisarka Lahbib se je na dan sprejetja odgovora Komisije, 13. maja 2026, sestala z organizatorji pobude, da bi jim pojasnila vsebino odgovora. Komisarka Lahbib je po srečanju dala izjavo za javnost, v kateri je dejala:

„Vsaki LGBTIQ+ osebi, ki je trpela zaradi teh praks: z vami ni bilo nič narobe. Ni vas bilo treba spremeniti. Kakršni ste, ste popolni. In Evropska unija vam stoji ob strani.“

Zakonodajni učinek in nadaljnji ukrepi

Organizatorji so izrazili mešane občutke glede odziva Komisije. Pozdravili so jasno obsodbo praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti s strani Komisije in njeno odločenost, da bo države članice spodbujala k njihovi prepovedi, vendar so obžalovali, da se je Komisija odločila, da ne bo predlagala zavezujočega zakonodajnega akta na ravni EU.

Organizatorji in njihova mreža so se kljub temu zavezali, da se bodo še naprej zavzemali za to vprašanje in z njim povezane teme, tudi s podpiranjem drugih evropskih državljanskih pobud, ki so še vedno odprte za zbiranje podpisov.

Nasveti bodočim organizatorjem

Opiranje na omrežja

Organizacijo ACT, ki je podprlo pobudo, sta sestavljala le dva glavna organizatorja. Vendar se je široka mreža, ki sta jo ustvarila po vsej Evropi, izkazala za eno največjih prednosti kampanje. Tesno sodelovanje z organizacijami civilne družbe, prostovoljci, vplivneži in partnerskimi pobudami je omogočilo, da je kampanja presegla tisto, kar bi lahko tako majhna ekipa dosegla sama.

Uporaba družbenih medijev v vašo korist

Ustvarjanje zagona je bilo bistveno za uspeh kampanje. Organizatorji priporočajo krepitev občutka nujnosti, zlasti v zadnjih fazah kampanje, ter sodelovanje z vplivneži in ustvarjalci vsebin v različnih državah. Ko kampanja postane prepoznavna in pridobi zanimanje na spletu, lahko družbeni mediji znatno povečajo njen doseg in pomagajo privabiti nove podpornike.

Razvoj strategije kampanje za posamezne države

Namesto da bi organizatorji poskušali kampanje izvajati povsod naenkrat, so se najprej osredotočili na države članice, v katerih so menili, da imajo najboljše možnosti za doseganje nacionalnega praga. Ko je pobuda v eni državi dobila zagon, so svojo pozornost preusmerili na naslednjo državo in

podpornike spodbudili, naj stopijo v stik z lokalnimi vplivneži, umetniki, javnimi osebnostmi in organizacijami, ki bi lahko pomagali širiti sporočilo.

Bodite pripravljeni in nikoli ne obupajte

Predana ekipa, ki resnično verjame v ta cilj, je bistvenega pomena. Kampanja evropske državljanske pobude zahteva odločnost in odpornost, saj je zbiranje podpisov lahko nepredvidljivo, zagon pa lahko doseže kadar koli.

Dodatne informacije

Dodatne informacije o pobudi „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti“ je na voljo na namenski strani spletišča evropske državljanske pobude in na računu pobude na Instagramu.